

mimo opazovalca.

- 3. Čeprav smo v kategoriji videoposnetkov dobili samo en posnetek, se je žirija soglasno odločila podeliti priznanje za videoposnetek ŽIVLJENJE REKE - SOČA avtorju Igorju DRNOVŠKU iz Tolmina. To je tehnično in vsebinsko zelo dobro izdelan posnetek z amatersko opremo. Posneto je po dobro premišljenem lastnem scenariju. Solidno strokovno besedilo je v glavnem usklajeno s sliko. Lepo so predstavljene osnovne naravnogeografske poteze pokrajine, obenem pa je vključenih dovolj drobnejših naravnih in kulturnih zanimivosti. Sliko in besedilo spremlja tudi dobro izbrana glasba. Žirija meni, da avtor zasluži posebno priznanje za ta posnetek.

V tej številki Geografskega obzornika sta predstavljena dva od štirih nagrajenih barvnih diapozitivov, ostala dva pa bosta v naslednji številki.

V naslednji številki bo objavljen tudi razpis za 2. natečaj geografske fotografije in videoposnetke. Upamo, da bo to postala vsakoletna akcija Ljubljanskega geografskega društva in da bomo s tem prispevali k napredku slovenske geografske fotografije, saj je le-ta že od nekdaj pomemben del delovanja geografov. V letu 1991 bomo poskusili pripraviti tudi poseben tečaj za geografe-fotografe s fotografskimi mojstri kot predavatelji. Tudi o tem več v naslednji številki Geografskega obzornika.

ILEŠIČEVI DNEVI 1991

Jurij Kunaver

V petek, 22. in v soboto, 23. februarja 1991 bodo v Ljubljani, predvidoma v Cankarjevem domu, 5. Ilesičevi dnevi. Priprave nanje že tečejo in so v fazi zbiranja referentov oziroma pismenih prispevkov.

Program bo določen do sredine decembra, vendar je že sedaj mogoče napovedati, da bo ena od osrednjih letošnjih tem Ilesičevih dnevov prometna geografija in njena vloga pri pouku geografije. Posebno pozornost bomo posvetili tudi geografiji etnične podobe Evrope in Jugoslavije. Organizatorji bodo skušali pridobiti za sodelovanje na seminarju tudi sodelavce iz slovenskega zamejstva, kar bi bila priložnost za diskusijo o geografskih vidikih sedanjega političnega trenutka v Sloveniji in v sosedstvu. To pa je lahko tudi iztočnica za referat o vlogi in mestu, ki naj ga imajo sosednje dežele in države v bodočem učnem načrtu za geografijo. Morda bo novostim v regionalni geografiji sveta posvečeno to pot nekaj manj pozornosti, toda to tradicionalno tematiko ne bi smeli zanemariti. Kočno je aktualna tudi problematika, ki jo je

sprožila jesenska poplava v Sloveniji in učiteljem geografije bodo verjetno lahko predstavljeni prvi rezultati raziskav o vzrokih zanje in geografskih posledicah. Organizator vabi k sodelovanju tudi vse tiste učitelje, ki bi lahko posredovali svoje izkušnje pri uvajanju novih učnih oblik, metod in učnih pripomočkov. To bi bila lahko med drugim snov t.i. geografske tribune, katere poudarek so didaktično-metodična vprašanja.

Zadnji dogodek v okviru Ilesičevih dnevov bo skupščina Zveze geografskih društev Slovenije. Spet se torej obeta pester program Ilesičevih dnevov, ki naj prispeva k aktualizaciji in kvaliteti geografskega pouka na vseh ravneh. Ker so letos prijave začele prihajati zelo zgodaj, organizator računa na še večji odziv. V tem primeru se bo treba odločiti za večjo dvorano. Zato bi bilo treba pohiteti s preostalimi prijavami. Obrazci za prijavo so bili objavljeni v Prosvetnem delavcu.

OKROGLA MIZA O METODOLOŠKIH NOVOSTIH V GEOGRAFIJI

Karel Natek

V okviru 15. zborovanja slovenskih geografov je potekala tudi okrogla miza z gornjim naslovom, katere poglavitna namena sta bila pregled metodoloških novosti v delu geografskih raziskovalnih ustanov in možnosti aplikacije teh novosti v prakso, predvsem v pouk geografije na srednjih in osnovnih šolah. Po uvodnih diskusijskih prispevkih dr. Andreja Černeta, Tatjane Ogrinc in mag. Draga Perka se je razvila živahna diskusija, vendar je možno na tem mestu podati samo nekaj najpomembnejših poudarkov.

Uvodni diskutanti so nakazali več konkretnih možnosti neposredne uporabe rezultatov dela raziskovalnih ustanov v šolah. Ena takih je oblikovanje enotne geografske bibliografije. Tako je na Inštitutu za geografijo Univerze možno dobiti na disketi celotno Geografsko bibliografijo Slovenije od leta 1985 dalje, na Oddelku za geografijo bibliografije vseh sodelavcev (v knjižnici trenutno vnašajo v računalnik vse bibliografske enote od 1980 dalje po sistemu UNIMARC). Na Geografskem inštituta A. Melika ZRC SAZU opravlja to delo centralna biblioteka SAZU, ki od 1986. leta dalje obdeluje vse tekoče gradivo z računalnikom in je tudi že možno brskati po datotekah. Zelo pomembno je, da vseh pet poglavitnih geografskih ustanov združi svoje sile in si razdeli delo na tem pomembnem področju.

Mag. Drago Perko je predstavil projekt Geografski informacijski sistemi, ki ga bo Geografski inštitut A. Melika začel izvajati v letu 1991 in bo zelo uporaben tudi v

šolski praksi. Ta sistem bo deloval na več nivojih in bo zasnovan tako, da bo možno dodajati najrazličnejše podatke o posameznih elementih pokrajine. Prvi nivo temelji na digitalnem modelu reliefa z osnovno celico 100 x 100 m, drugi na osnovi kvadratov 1000 x 1000 m, ki so izvedeni iz prvega modela, tretji pa je nivo občin. Na prvi nivo je navezan sistem EHIŠ (Evidenca hišnih števil) s številnimi podatki o prebivalcih, na drugega pa centriidi naselij, na katere bomo priključili statistične podatke iz EHIŠ in podatke po naseljih (npr. popisi prebivalstva). Na tretji nivo so vezani podatki po občinah, trenutno okrog 150 osnovnih in preko 200 izračunanih podatkov.

Brane Pavlin (IGU) je priporočil uporabo letalskih posnetkov pri pouku geografije, zlasti pri domači pokrajini. Posnetki so že veliko lažje dostopni na občinskih geodetskih upravah.

V nadaljevanju se je razprava odvijala v dveh smereh:

- o materialnih in drugih možnostih šol za uporabo novih metod in
- kako rezultate znanstvenega dela prenesti v šole.

Rado Lipušček je povedal, da je veliko šol že prav dobro opremljenih z računalniki, bo pa potrebno več delati na poenotenju strojne in programske opreme, kar je bistveno za uporabnost računalnikov v šoli. Tudi veliko učiteljev je že usposobljenih za delo na računalnikih, za osnovno izobraževanje pa bi lahko boljše poskrbel tudi Zavod za šolstvo preko učiteljev računalništva na srednjih šolah.

Po mnenju Igorja Baharja je veliko problemov zlasti v osnovnih šolah. Obstaja sicer paket RAČEK z nekaj programi, vendar so učitelji povsem prepuščeni sami sebi. Pri pouku bi lahko računalnik uporabljali za ponazoritve, brskanje po podatkovnih bazah in pri raziskovalnem delu učencev, kjer bi se učenci pod vodstvom učitelja lahko naučili uporabljati to tehniko.

Janez Godnov je povedal, da je Zavod za šolstvo že začel s tovrstnim usposabljanjem učiteljev, vendar je treba izdelati premišljen koncept izobraževanja in ugotoviti, do kod je treba učitelje enotno izobraziti, da bodo lahko samostojno delali.

Marjan Luževič je menil, da obstaja določen strah učiteljev pred računalnikom, ki ga bomo odpravili s tečajem osnovnega opismenjevanja. Pri tem ne smemo predolgo oklevati, saj je že danes možno uporabljati precej stvari. Računalnike in druge izdelke sodobne tehnologije moramo uporabljati tudi v šoli, ker je to zelo pomembno tudi za afirmacijo stroke v celoti.

Dr. Andrej Černe je kot predstojnik Oddelka za geografijo sprejel pobudo, da kot kadrovska šola v pove-

zavi z drugimi ustanovami organizirajo tečaje računalništva, bodisi v okviru permanentnega izobraževanja, bodisi kako drugače.

Mag. Vlado Drozg je opozoril na dve plati uporabe računalniških metod in posvaril raziskovalce pred pretiranim pragmatizmom, ki se oplaja ob računalniških metodah. Analiza je nujno potrebna za čimbolj jasne zaključke, vendar sinteza kot višek geografskega proučevanja ni kompilacija analitičnih podatkov, marveč višja kvaliteta, za katero je potreben določen vrednostni sistem, čvrsta filozofska izhodišča vede in jasno definiran smoter raziskave. Sinteza je nova kategorija, ki odgovarja splošnim odnosom v pokrajini in ta splošna vprašanja niso obvladljiva z računalniškimi metodami.

Dr. Igor Vrišer je govoril o nekaterih problemih, ki zaenkrat zavirajo širšo uporabo računalnikov v geografiji. Predvsem zahtevajo veliko časa za uvajanje in nato spremljanje hitrega razvoja, po drugi strani pa nam z modeli, ki niso geografski, ukleščajo mišljenje in povzročajo določeno mehaničnost mišljenja. Računalniške metode dela zahtevajo dobro poznavanje matematičnih in statističnih metod, ki pa ne ustrezajo povsem geografiji in bo treba razvijati posebne geografske metode in tu smo spet pri vprašanju sinteze, ki je bistvena za geografijo.

Okrogla miza je torej nakazala določene možnosti, predvsem pa veliko potrebo in želje po uporabi metodoloških novosti v raziskovalnem delu in v šolah. Zaradi pomanjkanja časa smo se posvetili predvsem uporabi računalnikov, o videotehniki nismo govorili veliko tudi zato, ker so se stvari že premaknile na boljše. Potrebno bo investirati precej časa in sredstev v osnovno računalniško izobraževanje učiteljev in povezati vse geografske ustanove z namenom poenotenja podatkovnih baz in programske opreme za potrebe naših šol.

PROF. DR. JULIJ TITL - ZASLUŽNI ČLAN EVROPSKE AKADEMIJE Milan Natek

Dne 9. aprila 1990 je Senat Evropske akademije književnosti, znanosti in umetnosti (ACCADEMIA D'EUROPA DI LETTERE, SCIENCE ED ARTI), ki ima sedež v Neaplju (Napoli), izvolil dr. Julija Titla, univ. prof. v pokoju, za njenega zaslužnega člana - akademika.

Evropska akademija, ki je bila ustanovljena z namenom, da bi sodelovala pri zbliževanju in povezovanju uglednih in priznanih pisateljev, znanstvenikov in umetnikov v duhu Zedinjene Evrope, deluje pod pokroviteljstvom Evropskega parlamenta. Ne glede na raso ali religi-